

NÓGRÁDI LAPOK ES HONTI HIRADÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI S KÖZGAZDÁSZATI HETILAP.

Előfizetési ár: Egész évre 6 frt. Fél évre 3 frt. Negyed évre 1 frt 50 kr. Nyugodt ár: 15 krajczár. Előfizetheti csupán a kiadóhivatalban lebet B-Gyarmaton.	Előfizetési pénzek, reklamációk és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők. A lap szellemi részére s a nyíltiltra vonatkozó minden költségek a szerkesztőhöz küldendők.	Hirdetési díja: három hasábsos petítor 5 kr. — Nagyobb és többesüri hirdetések jutányosan eszközöltetnek. Bélyeg minden beíratásnál 30 kr. Nyíltilt garmond sor: 20 kr.
---	--	---

Előfizetési felhívás A „NÓGRÁDI LAPOK” 1893. évi I. félére.

Előfizetési ár:

Egész évre 6 frt — kr.
Félévre 3 frt — kr.
Negyedévre 1 frt 50 kr.
Egy hónapra — frt 50 kr.

Felkérjük egyezményes lapunk t. előfizetőit, hogy hátralékaikat kiegyenlítsen és előfizetéseiket megújítani sziveskedjenek.

Kék László,
kiadó és lapfelfüggető.

Horváth Danó,
felolvasó munkatárs.

Húsvét ünnepén.

A mit a természet világa mutat, azt hirdeti nekünk ma az egyház fenséges tana: az enyészet nyomán életet, a halál álma után feltámadást.

A tavasz az esztendőnek hajnalát jelenti, mely ébredni készlet mindent, mit a tél, a mór éjszaka, elaltatott.

Földi létünk vége is dermesztő éjszaka: s a gondolat gyötör, hogy ez éjszakára hajnal többé ne következzék!

Itt élve a fenséges természet véghetetlen csodái között azzal a tudattal, hogy minden romlás felett ott vannak egy új lény csírái, hogy az enyészlet mellett ott van a teremítés s a hol egy lét pályáját végzi, ott kezd a másik: s csak az ember remegjen a megsemmisüléstől? csak ő az, ki, ha megszűnt, mindörökké megszűnt!

Pedig isten egyedül az ő szívébe oltá a reménységet, a rejtélyes vágyat, mely a kóbelt feszíti s mely a léleknek, a föld legbajlóbb virulása között sem enged, hogy itt maradandó otthonát érezze. Álom volna csupán, amiben évezredek bíztak? Emberek millióinak végső vigasztalása nem volna egyéb egy fenséges hazugságnál?

Mennyi kérdés! S az emberi lét rövid határáig hanyztor, hány alakban faggatja az elmét és a szívet egyaránt az a: „lenni vagy nem lenni”...

Körültekintve a világon a lények véghetetlen sorában, az élet folytonosságát látjuk minden felé.

A tenger évezredek óta emelkedik és apad óriás szív dobogásaként; a folyamok életet osztanak a el nem apadnak; a virulás megjelen s hervadva szenderül téli álomba: körülöttünk és fölöttünk vig zaja a röpke, mozgó világ kicsi lényeknek; minden egy örök lény változatlan örököséről. szeretetéről tanúskodik. S émihiók körül az embernek jutott volna az elmúlás hosszú gondolata?

Épen a lélek áhítja a földinél tökéletesebb világosságot: vágyódik az anyagi lét által nyújtott örömtől kivül egyebekre: társra, a beláthatatlan messzeségre, melyet a láthatár körül fog és midőn az ég a jólétnek legmolegabb sugárát árasztaná rá, érezni fogja, hogy létként egy részese kéje még mindig sir, még nem lett kielégitett.

E rejtélyes vágyak szentel ma ünnepet a keresztény világ. A fölszálló reménység buzdítja a szívetek öröme, a gondok és fájdalmak rövid felejtésére. A halhatatlanság fenséges eszméje hívja, emeli magasra a föld porából a lelket. Az az eszmé, mely önkéntelenül is szabályozza cselekedeteinket, őzi emberi méltóságunkat, látva, hogy ne súlydunk azokba, melyek nyomán elkeseredés jár. Ez őstónók arra, hogy az örök igazságban bízzunk, mely meghozandja az itt összekuszált dolgok ki egyenlítését.

Az ember reményéből nyer tápot és erőt. Ez a közös remény ma mindenkét testvérekül egyesít, vezette szegényt és gazdagot, ifjat, vénét, gyermeket amaz eszményi alakhoz, kiből az általános emberi lelkiismeret magiszálja példányképét s vágyainak, reményeinek megdörögött személyesítőjét.

S midőn legalább az egy napot — a szegény béres is fölveszi ünneplő gúnyját, s megkeresi azt a hajlékot, hol a vigasztalás, buzdítás és ígérlet enyhe légköré re is kiterjed; hol az ő hűség is dicsegetre méltattatik; hol még az ő fáradozása, szorgalma is számba vették — s a „keresem való hűség” — érdemét nem csekélyebb értékének tanulja ismerni a sok fölött való hű sáfarkodás érdemének értékénél: akkor megkönnyebbülten hagyja el a szent hajlékot, készséggel veszi föl újra az életnek igáját, annak tudatával, hogy van mégis

egy olyan, aki ez igaz könnyit, s a kiből neki is nyílt útja van.

Nagy erkölcsi haszon a vallási eszméknek szentelt nagy ünnep, mely még külső hatásaiban is képes újalakítást létesíteni a már már elfásult, megdurvult emberi lénynél.

Azért tesszem pedig a nagy jelzőt az ünnephez, mert bizony, a mi szegény soros, szolgálathoz lévő népünk a kisebb ünnepről alig tudhatja, hogy létezik-e? mert az Egy Úr által magának fenntartott hetedik napot már kikapartították az urak: uradalmainkban pedig keres kivétellel elfogadott szabály, hogy egy esztendőben csak három ünnep van. Legalább ez a három ünnep az embernek s állatnak pihenőjévé, az ember még érni, hogy az néki több, mint pihenés, mert keresve keresi ilyenkor az épülésnek és vigasztalásnak hajlékát. megérezve lelkében azt a parányi valamit, amit ki kell ragadnia a föld salakjából, mi a halhatatlanság után vágyódva a „koporsóból is kitor és eget kér.”

Szerény javaslat némely nógrádvármegyei községek neveinek magmagyarosítására.

A magmagyarosítás községek sorának teljes jegyzéke közzé levő a b. lapok hasábjain, ugyanazon sorrendben vagyok hát a következő névsorokat ajánlani:

Abelova — Abel-Léhotá, Szinobánya — Szinobánya, Bistriczka — Bistriczka, Csab-Brezó — Csab-Borzd, Szar-Brezó — Szar-Borzd, Bradistye — Új-Gárdony vagy Tót-Vár, (v. Hadistván) Léhóra — Léhóra, Buda-Lehota — Buda-Lehota, Sós-Lehota — Sós-Lehota, Kótman-Lehota — Kótman-Lehota.

Gács-Lehota — Gács-Lehota, Róma-Lehota — Róma-Lehota, Lupoce — Lupoce, Madácsa — Madácsa, Maszova — Maszova, Mágro — Mágro, Nedeliste — Nedeliste, Podrečany — Pp. Hájcsy, Pollečno — Pór-Iglo, Priboj — Pribaj, Szelez — Szelez vagy Tót-Szalócza, Szilabanya — Ság-Abony, Strážcin — Katercsy, Sitogrova — Sitogrova, Tiszovnyik — Tiszó-Nyék, Turicza — Tur-Oak, Turopolya — Erdő-Tur, Uhorszka — Új-Magyarád, Zelena — Zelény, Závada — Zóred, Zsibava — Tót-Zugló, Tót-Kelecsény — Tót-Kelecsény, Tót-Kisfal — Tót-Kisfal, Tót-Hartyán —

TÁRCZA.

Húsvétkor.

Mi erősebb: élet? vagy a halál?
A természet mondja im neked,
Hogy a holt is feltámadásra vár,
Mert megjűve a szép kikelet.
Kikeletje lesz a föld síának,
A kegyelem napja ha feltámad:
S a mely erő fölfelé halad,
Nem marad az itt a rög alatt!

Mi erősebb: tán a szarnak kénye?
Vagy a szabadság szent üztűne?
A szarnoknak egyetlen reménye:
Szesszélyének önző esküze.
Csak a büntés ember tehetetlen,
Az erény a bajtól meg nem retten,
Majd ha nem lesz annyi lelki ruh,
A nemzet is nagy lesz és szabad!

Mi erősebb: vajjon az igazság?
Vagy az ezbatitó babona?
Gyógyítható-e a lelki vakaság,
Melyre szállt egy ezredév moha?
Kétkelkelet? Nézd, mint forr az élet,
Halld, mint hangzik már a végítélet:
A napfényen nem nő a penész,
A babona, ballit elenyész!

De vajjon hát mi a legerősebb
Égen, földön mindenk felett?
Kérdez meg a régi szent idők,
S azt hirdetik, hogy a — szeretet,
Ebben él a lélek minden ténye,
S éltet ennek melege és fénye;
S a ki másért életet jogyaszt,
A: Istenség megtalálja azt!

Gaál Mihály.

A talisman.

Történeti elbeszélés V. Mártól.

(10. Folytatás.)

Ez a kalandonál elbeszéltek a történetek, el Eger vára elestének részleteit is. Boldizár elmesélte, mint őtől az anyja, hogy a nők oly jó helyen vannak elhelyezve, mennyire örülne, ha személyesen megfogja ismerhetni. Az anyamasszony is azt mondta, hogy az a valódi igazság, ha engem kegyelmes asztorom bának fogadott, hogy ő viszont Fatimet látnyának fogadja.

Persze hogy az az igazság, ugy-e kis leányom. No szől beid már te is. Olyan csendes vagy, hogy rád sem ismerek; tudod már, multkor megmondtam, szivedbe nőt Boldizár öcsém, szől bele az öreg ér.

Fatime elpirult, s mit sem szől, de Boldizár felkelt a oda állt a leány elé és ismételte Palásty szavát. Hát igaz az, hogy szívébe önttem? A régi szokástól eltérőleg Boldizár Fatimét most az egyszer magyarta.

A leány erre sem felelt; mindig pirosabb lett és egész ártatlanságában teste remegni kezdett, oda simult az anyához és keservesen sírt.

No lásd, ne is lagad kis bugom, most már bizonyos vagyok benne, hogy Boldizár szivedbe nőt, mert elárultad; no de nem baj, hisz Boldizár is csak úgy

gondolkozik mint te, tehát nincs rászokni való, és én felhasználtam őri jogaimat, ezennel Boldizár mellett, ki bár csak olyan süket mint te, részére megkérdék. Öcsém, jó lesz így?

Szívesen elfogadom Fatimét, és kedves anyjától függ, hogy lelkem rára találsz-e. Halal a tanám, s tudja, hogy Fatime lelkemből szeretem. Igaz, halálal megbeszéltek a dolgok. Még vártunk volna, de jobb, mondd előbb tudjuk, mi vár rám. Ezzel oda lépett Alicehez, kezét megfogta, ismételte kérdést. Az anyja beleegyezett. Hogy ne egyezt volna bele, mikor őt évek óta lákút szerette.

Fatima volt a sor; oda nyújtotta a kezét. Csak annyit felelt egész ártatlanságával: „Lásd jó mamám, a Páterke még is csak igazat mondott, mert arra tanított, hogy szívbel imádkozzam az Istenkéhez, az meghallgatja minden kérésemet; pedig én mindig szívbel imádkoztam és fogok imádkozni, s kéresem most is lett hallgatva;” erre megint elpirult és izgatott lett, gondolta, talán többet is mondott kellett volna.

Fedémes templomában van egy réu miniszle, annak első belső lapján ezt olvashatjuk:

Pro memoria anno 1590. die 16. novembris Baptista fuit Paulla Turrica prídum Fatima rocata, sedecim anni Paterni: D. Georgius Palásty et uxor.

1590. die 17. nov. copulatus est Baltisarus Bezenyei nobilis cum virgine Maria natione Turcica, sed iam Baptista prídum Halal nunc Georgius Turcas factus et Turca christianus Patrine: D. Georgius Palásty et uxor.

A lakodalmi Palásty lett magyartur. Bezenyei Boldizár 1597-ben ment csak el anyjától, a kereszt-ségben Maria nevet nyert feleségével Berceire Stabolca-megyére. Az öreg u még élt és boldog volt; rátelemlé megemlékezte magát, de az anyát is.

Halal a keresztységben György nevet nyert; ő lett az egyik török ágának az őse.

(Vége.)

* 1596 november 16-án meghozottatott Fatima nevezetű török leány, 17 éves. Keresztneve Palásty György és neje. 1596. november 17-én megkötöttetett Bezenyei Boldizár, nemese, Márta leány nemessé, de már kikeresztelkedett leánnyal. Előbből Halal, de már György nevet nyert török. Keresztneve: Palásty György és neje.

Tóth-Hartyán, Dobroncz-Dobró, Riba-Izoly-Halla, Brev-Bosod, Ordán-Indény.

Panták az telep: Riscska-Rácska, Pradolina-Pumodlón, Ljanka-Mogyoró, Dolina-Dölény, Kucica-Kacod, Stajarka-Stajark, Hussánolína-Huszárdölény, Banja-Banja, Drabko-Darabos, Chasina-Komla, Lancikora-Lancsikallás, Miška-Meska, Potora-Potór, Vlasov-Farkas, Pavinka-Pistay, Kupel-Fárda, Krosinora-Korosny, Hracma-Gerencser, Poljanka-Pölény, Csikanka-Csikányos, Breskja-Borostas, Drehsa-Kapás, Trilotrana-Varja, Oletti-Oletti, Hanka-Hanka, Szalajka-Szala-ga, Machulna-Mekelény, Oucun-Ocsény, Brinosno-Borona, Omdroka-Omdör, Jasoma-Josodény, Pod-luzanka-Kis-Polozán, Chiborac-Nébölcsék, Szoska-Kis-Tereske, Lucsenic-László, Hruslava-Böröteny, Luboricska-Liberecsny, Podhragy-Hotoragy, Milutinac-Militinca, Jasson-Jasson, Szomko-Soma-ha, Dolina-Dölény, Jakad-Jakad, Dolinka-Kis-Dölény.

Naszádyi.

Tanügy

Kosztics Mihály kir. tanfelügyelő úr évi jelentése tanügyi viszonyokról.

(4-dik Folytatás.)

Uj eljárás mellett természetesen, hogy a képezdőből kibarútt a csak nagy késéssel ártan tanítói oklevélhez jutott úr. tanítók, a törvénytelen sugikolák fenntartói által szállásra, alkalmazást náluk hibba toroznak, mivel a fenntartók bizony tudják, hogy modern ir. tanítók, kik a mentenitri népoklatási törvény előtt meghajolnak, tanítóként gyermekeik oktatását, a fennálló ministeri rendelkezésekben annál kevésbé vállalkoznak, mert az általuk a sugikolákra kizemelt a világtól elzárt rendszer tanítását pince helyiségekhez hasonlítanak, melyekben nem tanuszkor, sem iskolai bulozat nem lehetik. Torvább azért, mert a sugikola fenntartók által a leg-szigorúbb meghagyással kiadott óraterv, mely szerint a sugikolák kora reggeltől késő estig az emberből legu-ban folytonos tanításra kötelezték, a tankönyvekkel együtt, rendszer eljövte tartatják s hogy a véletlenesből valahogyan oda vetődő hatósági közeg más egyébre ne bukkanasson, mint a háber imakönyvre, melyek a fenntartók által szintén parancsokot egy szembesülő helyen, az erre beoktatott sugikolák által tartatnak, hogy ekként igazolva legyen a kéber hitoklatás, melynek köpönye alatt a szigorúan tiltott sugikolák elpalasztolva eszközöl-tetik. De különben is a sugikolák fenntartói örökölnek a kelte trüfáltsággal bíró hitoszkolát, mert jól tudják, mihielyt törvényes iskolájukba egy oklevél és szak-képzet tanító beoktatásának, az az iskolának nyilvános-sági joggal leendő felrakásának iránt intézkednek, mely-melben az iskola fenntartók, az országos tanítói egygylő és gramalap javára fenntartói díjakkal megterhelteknék, a tanító pedig, ha csak ellene az 1868. évi 38. t-cikk 138. §-ában foglalt rendelkezéshez képest passzív fel nem-mert, állomása véglegesen tekintetik.

A dolgok új állásánál forra, mely tisztelettel esze-désem, a vármegyei tekintetes közigazgatási bizottsághoz, miszerint az ócsa járási főmegbírnoknak s Losoncz r. tan. város polgármesterének személtjes felelősség terhe alatt meghagyai mellőztetnek, miként járásiak területén lévő ir. sugikolákat minden törvényes eszköz fel-hatalmazással gyűlösen irták ki és halálakalannal hagy-ják meg alantas községi előjáróknak, hogy községeikben jehett romlott iskolásként ne törjék, különben ha a kir. tanfelügyelő jóvő szeptember havában megkezdendő hi-ratának körözta alkalomával a sugikolák nyomára jut, a járásiak közigazgatási főnökei felelősségére, a községi elő-járók (közgyűző bíró) meg a sugikola fenntartók esetéről esetre érekesny pászibírnágnak fognak ajánlani.

Mire névre a vármegyei közigazgatási bizottság kö-vetkezőképen határozott:

Mielő az előterjesztést terő kir. tanfelügyelőnek jelemzős majakkal tudomásul vetelik, a fennbirtokhoz képest, személyes felelősség terhe alatt utasítanak a já-rási főmegbírnok s Losoncz város polgármestere, misze-rint a törvényes bombok-egyeset ellenköt s semmi körülmények között nem tartsák ir. sugikolák győke-re elhajlata végül alantas községi előjárókkal egyet-értve halálakalannal intézkedjenek, annál inkább, mivel említték törvénytelen iskolák esetleges létezésé miatt a járási főmegbírnok felelősségére vonatni, a községi elő-járóknak 30 főtől 50 főt, a sugikola fenntartók 100 főtől 300 főt terjedő pénzbírsággal ajánlani, a sugi-kolák pedig illetékeségi helyeikre fognak előterjesztetni.

Miről a vármegye alispánja tudomás vétel régett, a járási főmegbírnok Losoncz város polgármestere pedig azszal rendelkezést értesítetnek, hogy a tárgyan tett in-tézkedések eredményéről szóló jelentéseiket az évi sep-tember hó végéig, a kir. tanfelügyelőhöz terjesszék be.

Helyén valának tartom ez általammal megemlé-keznem azon intézkedéséről, mely szerint az 1879. évi 28. t-cikk értelmében az ócsa birtokkezeti bálo-ságok ügyeint azon fontos körülményre irányítottam, hogy alantas jöfőkötben, a magyar beszed sikertelen terjesztését és meghonosítását érvényesíteni iparkodjanak, vonatkozó körlevelem szövegét ekként hangzik:

A vallás és közoktatásügyi m. kir. minister úr (1) nagygyűléseknél 21761. számú rendelkezése való hivat-kozással az iránti szives intézkedések megtételére meg-keresem önökönél a tanfelügyelő, miszerint oly iskolákban, melyekben a tanítói nyelv nem magyar, a gyermekek a magyar nyelvre is megtanulassanak.

A szakminister úr (1) nagygyűléseknél ezen intéz-kedés végül vétek azon sok ízben előfordult a tanítókra mind tanulóra egyaránt terhes nehézségnek, hogy a nép-iskolákban kilépetek, és tanulmányait folytatni akaró tanuló,

a magyar beszed nem bírta ki, nem tartotta ir. póst többi tanuló társával, hátramaradt, sőt sok esetben mire sem tudott vergődni, bejött a magyar beszednek a nem magyar ajkú iskolákban eljáratása által nem csak egyeseknek kénytelenek meg a tanulmányok tovább foly-tatása, hanem alkalom nyújtatik számos szép esz gyer-meknek magukba taninteztetést látogatni a jöfőköt a tudományos pályán biztosítani, de főleg szeretett ha-zánknak a magyar beszed terjesztése által oly szolgálat tételit, melyért az ábról büszkölődő és hazánk érzelmi hűsölgőit a jóvő nemzedék háláját és elismerését, valamint önmaguk számára halhatatlan érdemeiket szer-zemi szerencsések lesznek.

Meggyőződésére lénem főtisztelettelosséget önzetlen és tiszta hazafisággal, ügyesen és köds magyarban iránti lángoló szeretet, a tántorítatlan hazafiai hűségéről remé-nylen bírtokodom, hogy a hivatali számú ministeri ren-delethez képest, egyházhatalmra hatalma, honfui büszke-mével s ügyeskedéssel fogja, minden lehető elköveti, hogy a nem magyar ajkú iskolákban a magyar nyelvnek tanítása, illetve annak a gyermekek által való sikeres és eljáratása tekintetéből a kelte intézkedéseket megtenni méltoskodik.

Felkértem egyidejűleg főtisztelettelosséget az évi február hó végéig hivatalomat arról értesíteni, hogy a fenntartók területén lévő episkolák melyikében tanítatott a magyar nyelv, illetve a magyar beszed, oly eredményre, hogy a népiszkolából kilépő tanuló az eljáratási képek voltak s vajlon a törvényesen előírt ismétlé, illetve ugyanezeret vasárnap iskolákban ugyan-csak magyar nyelven eszközöltek-e a tanítás.

(Folytatás következik).

A h. gyarmati lakarekpenstár marcius hó 25-én rendkívüli közgyűlést tartott Laskáry Gyula helyettes elnök vezetésével. E közgyűlésen tárgyal-ták a múlt év március 27-én kitűzött alapszabály módosításait, melyek a múlt évben nagyobb külötlő-ségnek adottak ki javaslatokkal végett. Az eredeti módo-sítások ugyanis odairányultak, hogy egy vidéki nagrob-b-szabás jelzőlogban létesíthető céllal a részvénytörke és a tartalékokat aznyira emellessenek, hogy a jelzőlog-ban alakításnál a törvény által kirtat s legalább is 200,000 főt tőke hirtosítók létesíthetők. E mellett azonban meg az is terjesztett, hogy a részvények száma 300-ról 100-ra emellessék, az igazgatási kettős szer-zetre, vagyis ölelti igazgatóságára és teljes igazgató-ságra — osztassék fel. Ezen fontos kérdések egy a köl-döltség, mint a közgyűlés által mellányollattak ugyan, mindazonáltal a részvények felmérése és a részvények szaporítása — a hitel örekeztetése vonatkozó s most már napirenden lévő novellák országgyűlési tárgyalásig elhalasztották. Vannay Igóré igazgató azonban felké-re-tett, hogy ezen országos mozgalmat figyelemmel kísérré, — annak idején a részvénytörke emelése és a részvények szaporítására vonatkozó jánvalatait mulasztatlanul ter-jessze be.

A lakarekpenstár igazgatására vonatkozó azon ja-raslat, hogy az eddigi 10 tagból álló igazgatóság az igazgató és helyettes igazgatóval együtt 17 tagra, a fel-gyűlő bizottság pedig 3 tagból 4-re szaporítsassék s hogy a 17 tagból álló igazgatóságból 6 rendes és 2 pótlag az. Ölelt kézzelben vezetendő meghintott igazgató tanácsba beralasztaték, a közgyűlés egyhangulag elfo-gadta. E szerint azaz ölelt igazgatóság állana: az igaz-gató, helyettes igazgató és 6 igazgatósági tagból, melynek jogkörébe bizárolag a kölcsönképek megkötése tarto-zand. Ezen igazgatósági tevékenység közge ezentel is az ügyre leand, azonban ennek szarazti joga nem lesz. Ugyanezen közgyűlés a vámosnikolái főnkintézet csigegyűléstől Harmos István odaváló birtokost, nyogalmazott kir. adófelügyelőt, (Harmos Gábor volt lakarekpenstár igazgató testvérbátyját) és Vitalis Béla köznyelv-segédet bízza meg. A vámosnikolái főnkintézet berendezése most van folyamatban, s áreltet április havában megajítja, egyelőre azonban ügyndkég olyan kötheti az anyajutézettel az áreltetek.

Állitsunk gőzmalmot B.Gyarmaton.

Valóban öszinte örömmel olvastam a Nőgrádi Lapok eszelőt néhány heti számában azon birt, hogy Halls An-tal ur, kerülettünk képviselője és városunk tekintélyesebb gyászai, értekezletet tartottak egy, városunkban állál-lítandó nagyobb gőzmalom létesítés tárgyában.

Városunk és vidéke jóvő fejlődésének, oly fontos kezdeményezéséről van itt szó, melynek érdekében minden lehető kelt, hogy megmozduljunk.

Mert minden város, vidék vagy ország lakói köz-gazdaságilag és így közvagyonilag oly arányban fejlődnek, amint erre értelemük és szorgalmuk által képesre voltak.

Itt van Hollandia, kisország; de lakói boldogok, függetlenek és jólétek örvendeznek. Pedig ez országok talaj és földrajzi viszonyai nem is kedvesek. Azonban ök minden földrajzi földet oly nagysezt művelésnek ré-szesítik, ipart és kereskedelmet oly kirtól fokra fejlesz-tették, hogy ennek pártj má országokban nem talál-hatni. Ez Amerika városainak messzeren fejlődése, inként történet. Nem a lakosságnak kirtól szorgalmuk és érte-lémük által?

Ezeknek ellentétök arántan p. o. Országország, lakosai legnagyobb részt a kultúra alacsony fokán állván, így mindenben is hátramaradtak.

Egyesekre mind öszekésre áll tehát ama közmon-dás: Minden ember a maga szerencséjének kirtosa.

A Nőgrádi Lapok olvasóinak meg bizonyára emlé-keztetben lesz azon veséznik, mely a lapok hársájain alkotójának megjellett, midőn vasutunk megnyílt. Ama cikkben kifejezés adottott annak, hogy vasutunk meg-

nyíltával bizonyára városunkban is iparvállalatok léte-őlnak fognak.

Nalv hűtpek kellett volna annak lennie, ki azt kép-zelle talán, hogy vasutunk megnyíltá után ocsókára főtőlő gyártmányok fognak városunk iparváros jellegét hirdetni, de márént mégis csak szomorú jelenségnek kell tekinteni azt, hogy semminemű mozgalmat e téren, mely e kérdéssel komolyan foglalkozik, eddig nem ész-leltettünk.

Szabad e tehát továbbra is e dologban télettségben maradni?

Akárhogy gon'olkozunk azonban eme kérdésben, mint megdönbödtelen dolognak kell tekintenünk azt, miszerint időinket iparvállalatban beoktatva igenis ren-tabilis dolog, sőt ha ezt, mint önmagától értődik okze-rőleg, a vidék viszonyainak és termelőképességének meg-felelőleg eslekszük, hátrazottan ajánlatos.

Nyerstermelő országban élünk, az okszérű közga-dasági politika tehát arra kell, hogy indítsa beannunk miszerint eme nyereségünket ilthon földelőzzük.

Örvendés jelenségnek kell tekintenünk azt, hogy hazánkban különösen a 40-as évek óta a gyáripár nagy-mérben fejlődött. Mind sürűben létesülnek moalmok, sör-, cukor-, malátá gyárak stb. stb.

Majdnem minden életre való város és vidék érde-keltjei azon vannak, hogy valamely hasznossal kacséztető gyári vállalatot létesítsenek, csupán mi maradtunk e téren egész telenek.

Vajlon miélen kell ennek okát keresnünk? Oly ol-szegényesült vidéken lakunk, hogy földet e célra állunk teremteni nem lehet? Arany városunk és vidékünk fek-vése és viszonyai nem alkalmasok gyáripár létesítésére? Vízgálya az okokat, abszolút nem tudok arra rájövni, hogy mily nehézségek gátolnak eszentl is gyáripár meghonosítását városunkban.

Ha közvagyonosodás tekintetében p. o. Dobreczen vidéke vagy Hallskával össze nem hasonlíthatjuk ma-gunkat, azért annak ellenkötjét sem állíthatni és ba azon közepes viszonyokat vesztők, melyek másutt a gyáripár létesítésére kedreztök voltak, úgy ezek nálunk is épügy megvannak.

Szerintem főkép az akadályt abban kell keresnünk, hogy elötteben más vidékkel, hiányzik nálunk ama bi-zonyos szellem, mely alkotásokra kész, mely koresi a tért, hogy mikép gyáriparkot saját vagyonosodásu-nak, emellett, hogy a közjólétet is előmozdítának.

Mert egyszerű theoria az, ha valaki 50 vagy 100 embernek folyton keresletet ad, úgy ezt saját vagyon-osodása érdekében is eslekszi, mielőt önként kórtkerik, hogy ez ama város és vidékeknek és ennélfogva mind szélesebb körök előnyére és fejlődésére szolgál.

E cikk keretén e dolgozt részletesebben tárgyalni, még vajlon korai dolog volna, de mégis vagyuk p. o. egy gőzmalom létesítését. Nem-e vidékünk kirtólán al-kalmas erre? Kérdem mily értek hozhatnak föl ez ellen? Városunk egy kirtól egyéne, mint hallom, azt mondá egy ízben esen terre, hogy vidékünk gabonatermés-tét egy gőzmalom vajmi rövid idő alatt földolgozná. E: nem áll! Vidékünk (Nőgrád és Hontm.) mindögy irány-ban oly nagy, hogy ennek gabonatermésével egy gőzma-lom szűkségletét földölhetné. De különben az aszód-b-gyarmati vasut kiépítése bizonyára már csak rövid idő kérdése, így a tisztviselőktől rövid észreoktelésben lejárunk: szűkség esetében innét is földölési malomunk szűkség-le-tének egy részét, ha meg vasutunk észak felé is kitépül, úgy azt lehet állítani, hogy városunk kirtólán alkalmas gyáriparknak létesítésére.

Hogy e terr finanszíalási része, vagyis a szűkséges tőke előteremtése itt is azon archimedesi kört képezi, mely körül a dolog főkép forog, köztudomású; ép azért nagyon helyesen lett amaz értekezleten kifejezés adva annak, hogy a terr realizálása esetén az csak részvény-társaság utján történhetik. E: szerintem 2 értekezsoport-nak különös érdekében fekszik e terrnek létesítése. Érek: gardánk, valamint lakarekpenstárunk. Ha p. o. gőzma-lom nálunk léteölne, és gardánk mint részvényesek e terrt elősegítenék, úgy amellett, hogy jövedelmük rál-alatba fektetnek be a pénz, ezenkívül m. o. saját éri jo-vedelmük is szaporodna, mert csak föltehető, hogy egy gőzmalom föllátása esetén a buzát 15—20 krral mm. jobban lehetne értékesíteni, ami már kissé nagyobb quan-tumnál még sem meglehető ősszeg. De azután, ha mint nem egy ízben megtörténik, a gabonátlet pang, vajmi nehéz az eladás, holott egy gőzmalommal, mely szűkség-lelt folyton fedezni kénytelen, ennek gardánk kirtó nem lesznek.

Ami pedig pénzintézeink támogatását ez nygben illet, mindenkéltől előre megjegyzem, eszemáiban vides tanácsokat osztogatni. Sokkal jobban ismerem inté-zeteink vezetésének szakavatottságát, hogy arról csak egy főölőcsa szót adhatnék. De ahhoz semmi tudomány nem szükséges, hogy midőn a pénz oly olcsó fokra jutott, hogy ma már budapesti és bécsi bankintézeteknél, mint p. o. egy kezem közt lévő földhitelintézeti prospectusban olvasom 6%-al 41 éri törlesztés mellett kölcsönpénz kapható és a betéti kamat ez intézetnél ma már csak 3-4 százalék, helybeli intézeink pedig szintén kényte-lenek 5%—6 százaléka pénzt kölcsönözni és erre is a kölcsönfelvétel meg keresni is kell, az államosítás beho-zatálával pedig a viszonyok e téren még talán intéze-tainkál rosszabbodni fognak, hogy ily viszonyok és au-piciumok mellett, intézeink új haladgatókra tevé-kénységükkel ki ne fájtsék.

De ekkétféle egyes budapesti bankintézetekből, akárhány vidéki pénzintézet van, melyek mint alapító részvényesek teretkénységüket ez irányban is kifojtják. (Mint hallom a losonci Nőgrád is egy köznybánya terület megvételét tervezgetti.)

Ez végeztél még néhány szót városunk érle-kében. Magán beszélgetésben hányzor fejteztük ki azt, hogy városunkat fejleszteni kellene stb. De ezek mind csak szavak. Miha! Mindon beszédnél lényesebb a tett.

Kell-e magyarázni azon előzőket, melyeket annyi munkások foglalkoztak által egy város ügye. És a forgalom, melyet egy gyárállalat egy városban idéz elő? Városunk háztartásának tisztálkodásához szükséges is ily gyárállalat létezésére.

Mind oly dolgok ezek, melyeket itt csak futtában lehet érinteni.

Legnagyobb helytelenységnek tekinteném e megindult mozgalmat fonálát elejteni. És valahogy el ne riastassuk magunkat egyes maradi emberek ellenesével szavai által. Ezeknek verőhőben van minden új haladó dolgot ellenézni, éppúgy mint ama egykori német birodalmi képviselőnek ez sorában volt, ki egykor egyik beszédét azal kezdte: Nem ismerem ugyan a kormány szándékait az tervet, de mindenesetre ellenzem, értekezünk és vitassuk meg e fontos dolgot, tegyük magunkat éreztetve szakszemélyekkel és ha megértett a terv, cselekedjünk.

Gyarmati.

A N.-V. Múzeum gyarapodása.

Az idő rohanó futásában összeváltanak a századok; tengerek apadnak ki a időközi óceánsugorodásukat, partok város rétegei tűnnek el.

Amikor első megjelenésének idejéről nem csoportosították ám késteményeit, hogy azokból egy soros jegyzéket vezetni lehetne. Oly összevisszaság ez, miből a századok csak a tudomány alapja meg.

Aljunkt meg kisse! Gondolkodjunk! Mi marad utánunk? Igaz a vas is idővel elmúlik a papir elemekre hull. Össze fog itt olvadni a messze jövő a rég múlttal a létezésüket nem fogja jelezni misem.

De még sem! Leikes baráti a múzeumoknak össze borbájk a parányokat a itt fog kidomhornodni az, mit a múlt és jelen munkája nem.

Ily eszmék vezérlik az alább jelzett egyéneket is, kik gyűjteményüket gyarapíták, jelesül:

Andrejovics László ur Szarvasgedről I. Károly kir. 1332-ben Visegrádon kelt levetel, melyben Gyekminio gyógyszerész: Hebuta, Bogács földje Mochpál fia Mihály földje és Parlagi (Hontármezeje) birtoklása ellen István Ibr fia, András Herbert ellen emelt panaszára szól, továbbá egy török pecsét vizságyomát.

Berczel Miklós százhúsz 48 rész tallért 1806-ból a bajor 1810. évi ezüst kereszt,

Strausz Zoltán ur 1807. évi 30 kereszt,

Kedvessy Lajosné uró V. Emánuel 2 centesimijét, Kemény Miklós polg. isk. tanuló fa kövületet (Gyarmati lelét).

Müller László ur szabadságharczabeli 10 fős bankót, Simko János ur vadkerti segélytelkes 1849. évi magy. ezüst 6 kereszt,

Rákóczy István ur szentei földbirtokos I. Lipót magy. kir. ezüst hármast, H. József 1788. évi ezüst tizeset, M. Terézia 1785. évi 3-asát s 1745. évi kis pénzét, a salzburgi püspök 1805. évi pénzét,

A gyarmati ipartestület 1892. évi jelentését, Stiller Lajos ur Kossuth hírlapjának 1848. július 11 és 12-iki számát,

Eller Mór ur I. Lipót magy. kir. 1688. évi ezüst hármast,

Malatinszky László bpesti ijar közélettanodai tanuló a Helvét confederatio 6-sét,

Blazsek Károly polg. isk. tanuló 1831. évi lengyel 10 garasos és az egyesült államok 1 centjét, Horváth Tibor áll. el. isk. tanuló 1840. évi magy. ezüst 6 kereszt,

Tomesko Nándor ur polg. isk. igazgató ki már előzőleg egy okmány, könyv, mint érem gyűjteményének ide ajándékozásával teltelesen gyarapítja múzeumunkat ez alkalommal az 1808. évről azelő ércsümpát és az aradi várának 25 érfordulói grász emlékérmét,

Baloghy Dező ur megyei érdeműs levéltárnok gyarmati bronz leletét,

Topolánszky Fugyesné uró Constantin és ár érmét ajándékozá múzeumunknak, miért is fogadják mindannyian az elismerést.

Wagner István,

h. igazgató.

Málnapalak, márczius 18.

Tekintetes Szerkesztő úr!

Márczius hó 15-én mi is ünnepeltünk. Szerényen ugyan és csak azok körben, de mégis megteltük hazafias kötelességünket. Összegyűltünk az óvodában és — minden bankettelés nélkül — megemlékeztünk a nagy napról s annak talán még nagyobb alakjairól, hiszen ezek csinálták amant. Van, illik még már csak volt egy ideiglenes halálunk, mely mozgalmassal igyekezett tanult be ez alkalomra hazafias dalokat s-zetekkel ki is állott a porondra. (Bár az eredmény nem állott arányban az igyekezettel.) A „Szózat” elnevezése után, Hrk János ág. ev. lelkész tartott emlékeztetőt, mire vonatkozólag sommiféle megjegyzést nem közöltek, mivel az csakis dícsőre lehetne, én pedig nem akarom ilyen tett ismételt elkövetésével kedres lelkesünk haragját magamra vonni. Ez után a „Kossuth nótát” énekelte a d'kór, majd Petőfi: „Mét, vagy halál” ex. költeményének elszavalása után a „Hymnus”-sal és „Marseillais”-val befejeztük ünnepelésünket. Hix ez eléggé szerény kis ünnepély, de hát: ember teremt, Isten végez”. Itjantuk is ez a közmondás teljességgel be; t. i. mi tánczszal és nagyobb szabású hangversenyyal egybekötött emlékünnepélyt tervezünk márczius 19-ére, az egész vidék bevonásával, a szegényes óvodás-gyermeknek felbuzdítására, de csak — a 12-ik órában közejeit két grászsal miatt, melyek a rendezőség nagy többségét érintettek közelről, el kellett maradnia a 10- pontból álló programnak és

tánczunk. De vigasztalódunk, mert a mi mulik. Még nem marad s esztendő óvodánk ünnepélyes felszertelése alkalmával kipótoljuk a most elhalasztottat.

Hazaifas ödszövelet!
Adámffy V. Pál.

Hírek és különfélek.

Olvasóinknak és munkatársainknak boldog húsvéti ünnepet kívánunk.

Fügyvénásium Balassa-Gyarmaton. Lapunk utolsó számban röviden említettük már, hogy a vármegyei törvényhatóság küldötsége ur. Csáky Abin közoktatásiügyi miniszter úrnál kiküldetésében márczius hó 24-én eljárt. A küldötséget vezető tisztelt ügybuzgó főispánunk g. Hegyeföld Lajos ur önmaga személyesen vezette; résztvettek abban alispánunk Seitovány János és országyűlési képviselőink Halás Antal és Sréter Alfréd urak. A miniszter ur Öngyémekósága mely figyelemmel hallgatta meg főispánunknak a tárgyra vonatkozó előadást s miután abból minden kétséget kizárólag nyilvánvalóvá lett, hogy a vármegye kérese jogosult, hogy ne monjuk: őge tő s ő k s é g. igen természetesen, hogy közoktatásügyünk számára sem lehetett más, mint jóskaratú és birtató. Ányit már most is megígért a miniszter ur, hogy e kérdést sürgősen fogja tanulmányoztatni. A küldötséget ezután Bérrevicegy Albert államtitkár úrnál tiszteltelt, hogy őt szintén meggyerje az ügynek. Az államtitkár ur, kirel ez érdekelten alispánunk már a múlt év folyamán értekezett, ki előtt tehát az ügy némileg ismert volt, jóskaratú támogatását szintén kétséggel megígerte. Egy hiszünk, hogy e tudósítónál érdemesebb hűsüti hírel olvasóinknak alig szólgaltunk. A megvalósításra irányuló tárgyalások tehát rövid idő alatt meg fognak indulni a hiszünk, hogy akkor körülünk minden számbaterehető tényezője egyttel igyekezettel s ha kell álljzatokkal is elő fogja mozdítani vármegyének s fő-s kultúrális ügyét; melyre — hogy a kérdés lehető teljes világosságra helyezkedik, legközelebb külön cikkben is visszatérünk.

Hymen. Benedek Miksa (Benedek Pincás és fia ezéghen) eljegyzte Stenger Rona kisasszonyt, Stenger Vilmos ur leányát. (Csákyt Stenger és Fleischmann ékszerjárosok Budapestről).

Csúvöljük tisztelettel és szívvel a városunkba érkező budapesti művészi utakat és művésztárhölgyet, kik a megyeház dísztermében holnap megtartandó estélyt bizonyára hosszú időkre emlékeztetése és élvezetessé fogják varázsolni ránt a közel és távolból egybeeseregledő hallgatóságra nézve. A brányi Emilné Wein Margit öge, Siposs Antal és Máté István oly nevet hazai művésztárh egén, hogy a mi igénytelen szavunk azok fényéhez nem adhat semmit; de mégis — reméljük, nemcsak mi fogunk gyönyörködni az ő művésztől és megjelenésükben, de ők is jól fogják érezni magukat ottlunk s ki fogjuk kívánni abbéli elismeréseket, hogy bár kis város vagyunk, de a hazafias, művelődési szellem ép oly elevenen lobogt H-Gyarmaton, mint bármely más városban. Iszen bizon tehát körünkbe művészi kedres vendégeinket!

A polgári iskola művészeti estélye. Határozott siker koronázta a h-gyarmati polgári fiú és leányiskola tanfelügyelők azon conceptióját, hogy a hűsüti szünel kezdeten: márczius 25-én az intézet növendékeivel, tanzserei gyarapítására, beletpi díjak mellett, háztversenyt és színelőadást rendezett, meghíván arra a t. szűlők és tanügybarátokat. Alighogy közre telték a tapintatosan egybeköltött gazdag műsort, az érdeklődött legott oly nagy számmal jelentkeztek jegyekért, mikép nyilvánvaló lán, hogy a jelentkezők fele sem találhat helyet a polg. iskola rajztermében, hová t. i. az előadás kiáruzó volt. Dícsért illeti tehát a rendezőreket, hogy rögtön gondoskodott nagyobb teremről, ez pedig enidőszent Halassagyarmaton, — sajnos — csakis a megyeház terne lehet. Alispánunk pedig, mint minden közmívelődési terv igit barája, készséggel engedte át a mondott helyiséget az előadásra. És „Gyümölcsösök” Hologaszony” napjának estélyén láttunk is vármegyei közügyeink tanácstermében oly nagyszámú intelligens közönséget, amilyent csak ritkán lehet ott látni. A baloldali karzat előtt volt Ögyesen felállt a rögtönzött színpad, melynek föggyőze midőn felgördült, először is Boldis Ignác „Talpra magyar” karátját zengte el — Druga József tanár ur zongorakísérete mellett a husikolai kar, majd a leányiskolai tanulók „Virágcsokort” alakító előképen gyönyörködtek; hasonló dleték még kéttó lett bemutatva: „A falu bűszkesége” és „Kerti jelenet”, melyek művészi alakítás, s széles elhelyezés és csoportosítás által méltó elismerést, tetszést vívtak ki. Az ifjúság kedresen írja Forgó bácsitól két tanulságos vigjátékot is bemutatlat: „A farangy vadnapját”, — s a „Nagyapa pobará”, melyekben az ifjú szereplők, főleg a vordó leánykák derékassan megállították helyüket. Ezenk körül Hegyöds Gynla szavalt és Dapsy Ida remekül énekel; valamint hogy énekel még a husikolai kar is. Koronája volt axonban az egézőnek a „Tarasz érkezése”, melyet Várdy Antal szögeregy Erney József zenésített meg, s nt. Lányi Östváty ur, segédlelkész ur vezetésével a fiú és leányiskolából összedőlített vegyes kar adott elő kitűnő hangszínezéssel, egybenegdon, úgyhogy sok dírmerev seneitől is búské lehetne ily vegyes karra. Az estély sikeressé tételében a már említett tanár urakon kívül bűgdon közreműködött még az intézet mind a négy jeles tanítónője, nézserint Dömök Keszébel, Thuránzky Mariaka, Madács Margit és Andorly Erzsébet k. a., továbbá Tomesko Nándor intézeti igazgató és Szoboszlay Mór tanár ur.

Balassa-Gyarmat városi orvosnál s ellátóit dr. Keleti Kálmán helyébe dr. Szendrő Jakab Ernő az összes orvosi tudományok tudását helyettesítte a jár. főszolgabíró ur. Nevezett fiatal orvos városunk szűlője, aki tanulmányait két év előtt a budapesti egyetemen fejezte be s azután Bécs és Párisban iparkodott minden irányban gyakorlást szerzeni. Par hó előtt azonban haza jött s mióta itthon van, bűgdon assistat az oly váratlanul elhunyt dr. Keleti Kálmánnak.

Szécsény város községének Husznák Antal urat egyhangulag községi bíróját választotta meg. Most már azt hiszük, hogy rend lesz Szécsényben is.

Pap Gyula (Füleki) írónak az a szerencse és megtiszteltetés érie, hogy az angol néprási társulat kiadásában: „The Folk-Fales The Magyar. Collected by Kriss Erdélyi, Pap, and others” című könyvben, melyből tiszteletpéldányt kapott, jószáse gyűjtött palóczi meséi s elő neve is le van fordítva: s különösen a „Halott völgyégy”-tan kiemelve. — Gratulálunk!

Fiádszírtek. Megdöbbentően hatott mindenkire azon gykveset, mely H-Gyarmaton márczius hó 28-án történt. Ugyanis dr. Keleti Kálmán a város pártában szorgalmú orvos, delután 3 óra tájban a Hark-féle ház-bárból hazafelé indulván, a Teleky-utczán az Áomger-féle ház előtt hirtelen ájtosott. Az oda falott emberek már szemellenállás állapotban vitték haza, hol a gyorsan összejött orvosok egyköt azelőtt konstátáltak, s bár mindent elkövettek megmentésére, de hasztalan; mert dr. Keleti reggel fél nyékor megázott élni. Váratlan elhunyt nagy részvételt vezik különösen a város aszopnyei, akiket éjjei-ussal ingenev szolgálatában állott, azért is neveztek őt ei a „szegények orvosának.” — Derék becsület és ónzódon forró volt a hírem és lelkiismeretesen élt híralásánk. Az alig 51 éves férfót márczius 30-án az iir. szertartás szerint nagy részvétellel kiérték az örök nyugalom helyére. Elhunytáról a városi előjáróság külön gyánjelentést adott ki. — Városunk egyik jeles vállalkozó családja, a Kohn család, súlyos csapás érte; ugyanis a család feje: a „Kohn Mór és fia” czég főnöke, hossza szorvadés után márczius hó 27-én elhunyt. Az elhunyt nagy és szép család alapított, kiknek tagjai a munka és ipar emberei körén, — körbecsúszában részeselek. Kohn Mór márc. 29-én reggel 9 órákor kísérték ki a h-gyarmati írszleti temetőbe nagy részvétellel, mely részvételt a lesújtott család tagjai lapunk utján fejezik ki bálás közönségük. Habár a család s a jobbét honába költözött, mindazáltal a család derék és munkás tagjai az elhunyt írszleti tiszteletből és emlékből a „Kohn Mór és fia” czég alatt foglalkó folytatni virágzó üzletüket. — Hojty Pál h-gyarmati ügyvéd márc. 28-án 74 éves korában jobblétre menderült. — És még egy gyászhiert kell feljegyeznünk: az öge Schwarcz Sámuel városunk e derék polgára, a képviselőtestület virhis tagja, ki teljes életében merőgazdaság, földmívelés és jótékony cselekedetek gyakorlatával foglalkozott és a ki szintén nagyszámú munkás és képzett fakat nevelt, — márczius hó utolsó napján d. u. 2 órákor 73 éves korában, hossza szorvadés után megázott élni; közírszteleiben befejezte munkás életét. Temetése ma lesz az ő 80. házából az örökké jobb házba. — Béke az elhunytaknak!

Birtok változás. Mint a Z. H. írja, a slatnó Öregvárát Dapsy Viktor vette meg 130.000 forint. Az Öregvár Záhó Bolváryak tulajdona volt.

A h-gyarmati írs. hitközség, melynek elnöke: Eller Ede ur most lette közt 1890., 1891. és 1892. évi számadásait. Az 1892. évi számadás szerint a bevétel 8639 frt 47 kr. lett, kiadás 8505 frt 30 kr., pártmaradvány 184 frt 17 kr. A hitközség legnagyobb jövedelmét a Gabella képezi, mely a múlt évben 4268 frt 28 krt jövelemzett; de a kultuszadé sem megvelelend, amennyiben 1892-ben a hátrálékkal együtt 1783 rrt 30 krt hozott be.

Az aprilisi hűrezerkódás kezdő napját, — a közejeit hűsüti ünnepekre való tekintettel, a városi előjáróság, april 4-dikére tűzte ki.

Rachler Ferencz losoncai ügyvéd tisztelt barátunk a köretek körözvényét teszi közzé: „Köszöndöm ténny, hogy báró Baratta Alaj s ur, a poltári uradalom birtokosa, előmunkálati engedélyt nyert egy vasutvonatra, mely Losonctól Rimaszombatig vezetne, elágazásokkal Szinobányán és a slatnó határig. Az érdekeltek tizei közt van már egy „jövdelemzéségi kimutatás” is a „tervezett Losoncz—poltár—sinobányai h. é. vasutról.” E „jövdelemzéségi kimutatásról” sazszerint de kimerítő véleményem lesz szerencsém rövid idő alatt bemutatni, mit axai a kérséssel jellek, hogy az esetben, ha kötelező ígéretek iránti esetleges felzúllításoknál ily véleményt figyelembe vonni szándékoznék, a kötelező ígéretek iránti becses elhatározást, a jelszét véleményem kézhérvéreléig függőben tartani mellőztassék. Losoncz, 1893. márczius 21-én. Tisztelettel, Rachler Ferencz, ügyvéd.

Pánzláv-lap letitlása. New-Yorkban Spörk János szerkesztése és kiadása alatt megjelenő „Slorák v Ameriká” című hetilapnak a felvidéki év közötti terjesztése megakadályozása szempontjából Gömörvármegye alispánja felhívta a megyebeli szolgabírákat, hogy a netán találtató példányokat haladéknál nélkül foglalké és a kir. ügyrségnek kölljék meg, egyttal hozzá jelenlét is tegyennek. — Felhívjuk erre alispánunk éber figyelmét Nőgrádban is.

Előmunkálati engedély. Báró Baratta Alajos ur a poltári uradalom birtokosa tudvalvölég oly vasutvonatra nyert előmunkálati engedélyt, mely Losonctól Rimaszombatig vezetne elágazásokkal, Szinobányán és a slatnó határig. Az engedélyes az érdekeltek részére már „jövdelemzéségi kimutatást” is állítottott össze a tervezett losoncz-poltár-szinobányai h. é. vasutról az iparvállalatok és községekkel nyert alaklat alapján.

